

Poročilo z Dneva Inštituta za varstvoslovje Fakultete za varnostne vede Univerze v Mariboru 2021

Inštitut za varstvoslovje Fakultete za varnostne vede Univerze v Mariboru (v nadaljevanju Inštitut) je v letu 2021 praznoval 17. obletnico obstoja. Inštitut je bil ustanovljen z namenom razvoja, podpore in koordinacije raziskovalnega dela na Fakulteti za varnostne vede. Trenutno je na Inštitutu aktivnih 30 raziskovalcev in trije strokovni delavci. Inštitut za varstvoslovje se osredotoča na preučevanje in razvijanje teorij, struktur, postopkov, vzrokov in posledic družbenega odzivanja na kriminaliteto in prestopništvo ter drugih varnostnih pojavov.

23. marca 2021 je v spletnem okolju MS Teams potekal Dan Inštituta za varstvoslovje, ki ga je organizirala Fakulteta za varnostne vede. Uvodni del srečanja je povezovala doc. dr. Maja Modic, v katerem so udeležence pozdravili in nagovorili izr. prof. dr. Andrej Sotlar, dekan Fakultete za varnostne vede Univerze v Mariboru, prof. dr. Zdravko Kačič, rektor Univerze v Mariboru, prof. dr. Robert Repnik, direktor Javne agencije RS za raziskovalno dejavnost, in dr. Anton Olaj, generalni direktor policije. Prof. dr. Gorazd Meško je nadaljeval s pregledom dejavnosti in najpomembnejših dosežkov Inštituta v letu 2020. Po končanem uvodnem delu so sledile predstavitve posameznih kateder na Fakulteti za varnostne vede.

Predstojniki in člani kateder so predstavili raziskovalno delo, dejavnosti, prejeta priznanja in načrte za prihodnje delo v letu 2021 posameznih kateder: katedra za družboslovje (predstojnik izr. prof. dr. Igor Areh), katedra za informacijsko varnost (predstojnik prof. dr. Igor Bernik), katedra za kriminalistiko (predstojnica izr. prof. Danijela Frangež), katedra za kriminologijo (predstojnik prof. dr. Gorazd Meško), katedra za policijsko dejavnost in varnostne vede (predstojnik prof. dr. Branko Lobnikar) in katedra za pravo (predstojnik izr. prof. dr. Benjamin Flander).

V drugem delu dogodka se je odvijala okrogla miza na temo nadaljnega razvoja raziskovalne dejavnosti na področju varstvoslovja, na kateri so sodelovali prof. dr. Zoran Ren, prorektor za raziskovalno dejavnost UM, izr. prof. dr. Andrej Sotlar, dekan Fakultete za varnostne vede, prof. dr. Branko Lobnikar, prodekan za raziskovalno dejavnost in vodja doktorskega študija Fakultete za varnostne vede, ter mag. Tatjana Bobnar in dr. Darko Anželj, predstavnik Generalne policijske uprave. Okroglo mizo je moderiral prof. dr. Gorazd Meško, ki je začel s kratkim povzetkom raziskovanja v zadnjih dveh desetletjih in sodelovanja Inštituta v nacionalnem in mednarodnem okolju. Prof. dr. Zoran Ren je nadaljeval z razpravo, kjer je delovanje Fakultete za varnostne

vede primerjal z Medicinsko fakulteto in kot primer izpostavil paleto različnih strokovnjakov, tako za širše področje varnostnih ved kot tudi za specifična področja in dejavnosti. Hkrati je opozoril, da je Fakulteta za varnostne vede relativno mlada fakulteta, ki je še vedno v procesu konsolidacije (kar ji uspešno uspeva), ter da bi bil pod boljšimi finančnimi pogoji ta proces še veliko hitrejši. Želje in pričakovanja univerze so, da se v celoti pokrijejo vsa raziskovalna področja, kjer obstajata kader in znanstvenoraziskovalni dosežki, da se bodo lahko ta področja razvijala tudi v prihodnje. Hkrati je prorektor izrazil tudi zaskrbljenost glede neprestanega pritiska na raziskovalce zaradi sedanjega sistema točkovanja znanstvenoraziskovalnih del na podlagi faktorjev vpliva in izrazil upanje, da se nekoč ne bo potrebno več toliko ukvarjali z bibliometrijo, ampak se bo ocenjevalo dejansko vrednost dosežkov raziskovalcev.

Izr. prof. dr. Andrej Sotlar je izpostavil, da se je prvi večji premik v raziskovanju na Fakulteti za varnostne vede zgodil z ustanovitvijo kateder in prihodom sodelavcev z drugih institucij, naslednji pa je bil ustanovitev inštituta, ki je prevzel organizacijo raziskovalnega dela, koordinacijo večjih projektov, kjer je vplival tudi na povezovanje med katedrami. Obenem je izpostavil tri nujne pogoje za razvoj raziskovalne dejavnosti v prihodnje: 1) zagotovitev kakovostnih delovnih pogojev, mentorstvo, možnost usposabljanja v tujini in ustrezno raziskovalno infrastrukturo, 2) potrebo po sprostitvi raziskovalnega potenciala oz. domišljije in 3) zavedanje raziskovalcev, da niso zavezani samo globalni znanosti, temveč da je treba služiti tudi potrebam slovenskih naročnikov, in z raziskovanjem razreševati njihove probleme. Ohranjanje tesnega sodelovanja s slovenskimi naročniki je pomembno tudi z vidika razvijanja stroke, ki vodi družbo dalje. Prof. dr. Gorazd Meško je dopolnil dekanova opažanja s pomembno vlogo raziskovalnega dela študentov Fakultete za varnostne vede na vseh ravneh študija in dodal, da je Fakulteta za varnostne vede od leta 2009 dalje članica Association of Doctoral Studies in Criminology and Criminal Justice (ADPCCJ).

Prof. dr. Branko Lobnikar je izpostavil, da je znanstvenoraziskovalno delo bistveno za razvoj pedagoškega dela, ter poudaril, da je znotraj tega izjemno pomembno raziskovanje doktorskih študentov. Po njegovih opažanjih na Fakulteti za varnostne vede obstajata dve vrsti doktorskih študentov: 1) mladi raziskovalci, ki so močno vpeti v raziskovalno delo, in 2) ostali doktorski študenti, ki niso vključeni v delo na fakulteti in za katere je treba veliko več organizacijskih spretnosti. Ocenil je, da če želi razvoj znanosti temeljiti predvsem na razvoju kadrov, je treba veliko truda vložiti v razvoj doktorskih študentov. Za konec razprave o pomenu doktorskega raziskovanja je izpostavil, da mora biti za dosego kakovostnih rezultatov zagotovljeno ustrezno podporno okolje, kjer se razvijajo dejavnosti ter formalna podpora.

Mag. Tatjana Bobnar je izpostavila, da je Fakulteta za varnostne vede z izvajanjem svojih raziskav pomemben deležnik pri odpiranju novih pogledov praksi, hkrati pa policiji odstira morebitne slepe pege ter prispeva k njeni večji učinkovitosti pri varovanju človekovih pravic. Omenila je, da je imela priložnost sodelovati v Programskem svetu Fakultete za varnostne vede, glede nadaljnjega sodelovanja pri konferencah in ostalih projektih pa je izredno optimistična. Izpostavila je tudi svoje prepričanje, da tako policija kot Fakulteta za varnostne

vede lahko ponudita, ne samo drug drugemu, temveč tudi laični in strokovni javnosti, veliko uporabnega in praktičnega znanja. Dr. Darko Anželj je spomnil na sporazum med policijo in Fakulteto za varnostne vede, na podlagi katerega je bilo na fakulteti izvedenih veliko predavanj strokovnjakov iz policije, ravno tako pa so študenti fakultete imeli priložnost obiskati policijske postaje. Slovensko policijo je ocenil kot odprto do novih znanj, a opozoril, da je morda treba najti filtre, kako posamezna znanja približati policistom preko višje policijske šole ali drugih usposabljanj. Prof. dr. Gorazd Meško je dopolnil opažanja predstavnikov policije in opozoril, da je ključno to, da raziskovalci znajo komunicirati s praktiki in oblikovalci politik, saj prenos znanja v prakso predstavlja bistveni del raziskovalnega procesa.

Kot zadnji se je razpravi pridružil izr. prof. dr. Aleš Bučar Ručman, prodekan za mednarodno sodelovanje Fakultete za varnostne vede, ki je spregovoril o mednarodnem sodelovanju, ki se redno izvaja na Fakulteti za varnostne vede. Opozoril je, da Fakulteta za varnostne vede praktično z vsemi partnerskimi institucijami, ki jih je samo v Evropi čez 50, sodeluje tako pedagoško kot tudi raziskovalno. Prof. dr. Gorazd Meško je pohvalil dr. Bučar Ručmana, da nadaljujejo tradicijo formalnega sodelovanja s tujimi institucijami šele potem, ko so vidni rezultati sodelovanja, saj šteje le dejavno sodelovanje. Okroglo mizo je sklenil z željo, da Fakulteta za varnostne vede ostane vodilna institucija na področju varstvoslovja v nacionalnem in mednarodnem okolju in zaključil da bi bil marsikdo presenečen nad kakovostjo dela s študenti, raziskovalnega dela, dobrega sodelovanja ter razvijanja družbene odgovornosti na fakulteti.

Iza Kokoravec